

Groomingin tunnistaminen ja ennaltaehkäisy nuorisotyössä

MIKKELI 13.3.2020

Mika Pietilä - Koordinaatti

Mitä grooming on?

Miten nuorisotyössä voidaan tunnistaa ja ehkäistä groomingia ja seksuaaliväkivaltaa?

Kerromme osaamistarpeista ja välitämme tietoa nuorten kohtaamasta seksuaalisesta houkuttelusta.

Groomingin tunnistaminen ja ennaltaehkäisy nuorisotyössä -hanke

Nuorisoalalle kohdennettu toimenpiteiden kokonaisuus osaamisen vahvistamiseksi lasten ja nuorten seksuaalisen houkuttelun (grooming) ja seksuaaliväkivallan vastaisessa työssä ja toiminnassa, niin verkkoympäristöissä kuin kasvokkain.

Grooming

Lapsen houkutteleminen seksuaalisiin tarkoituksiin.

Seksuaaliväkivalta

Seksuaaliväkivallassa on kyse seksuaalisen itsemääräämisoikeuden ja yksityisyyden loukkauksesta. Turvallisuuden tunteeseen kuuluu keskeisesti luottamus, joka rikotaan väkivallan teoissa.

(Terveysten ja hyvinvoinnin laitos)

**Nuorisoalan
ammattilaiset**

**Nuorten parissa
vapaaehtoisesti
työtä tekevät**

Yhteistyökumppanit

Nuorten Exit (Exit - pois prostituutiosta ry)

Mannerheimin lastensuojeluliitto ry

Rikosuhripäivystys (RIKU)

Pelastakaa Lapset ry

Loisto settlementti ry

Helsingin kaupunki

Oulun kaupunki

Koulutukset & seminaarit

Verkossa
Alueelliset
koulutukset

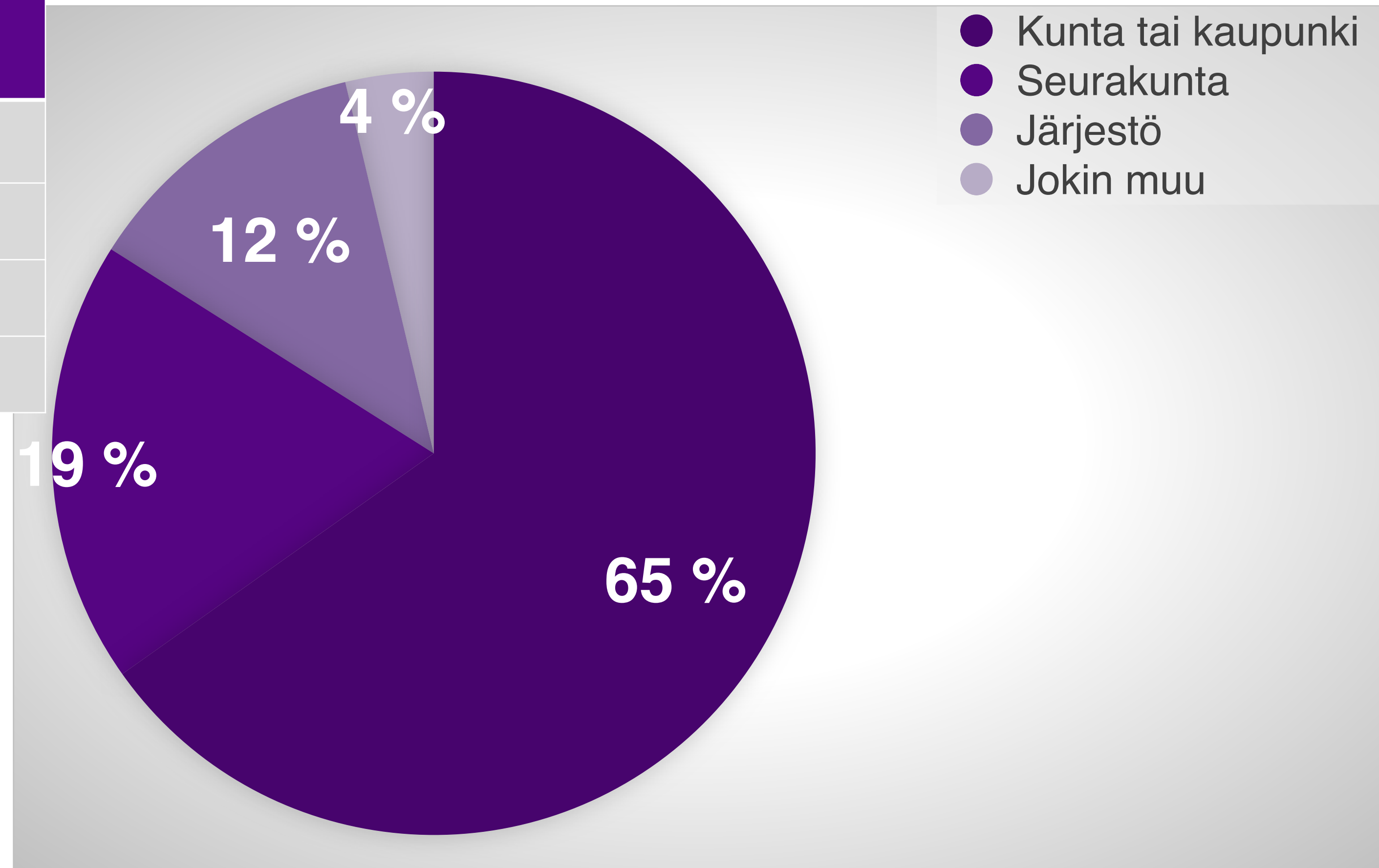
Tietoa Menetelmät & työkalut Toimintamallit

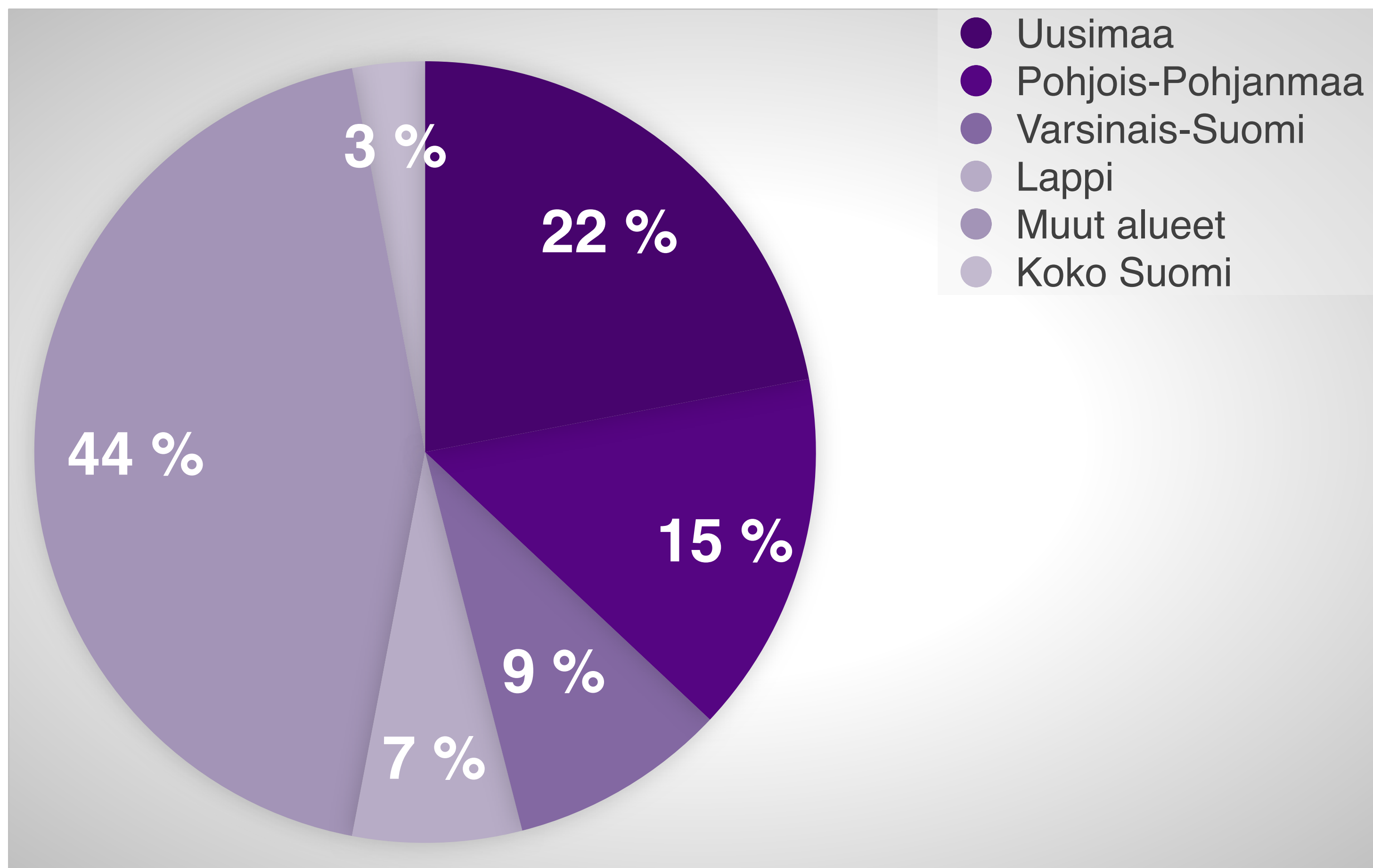
Kyselyyn vastasi 456 henkilöä

Organisaatio	n = 456
Kunta tai kaupunki	297
Seurakunta	86
Järjestö	56
Jokin muu	17

- Palkattuja työntekijöitä 427
- Vapaaehtoisia tai vapaaehtoistyötä palkkatyön lisäksi tekeviä 45

Vastaajat maantieteellisesti (n = 456)

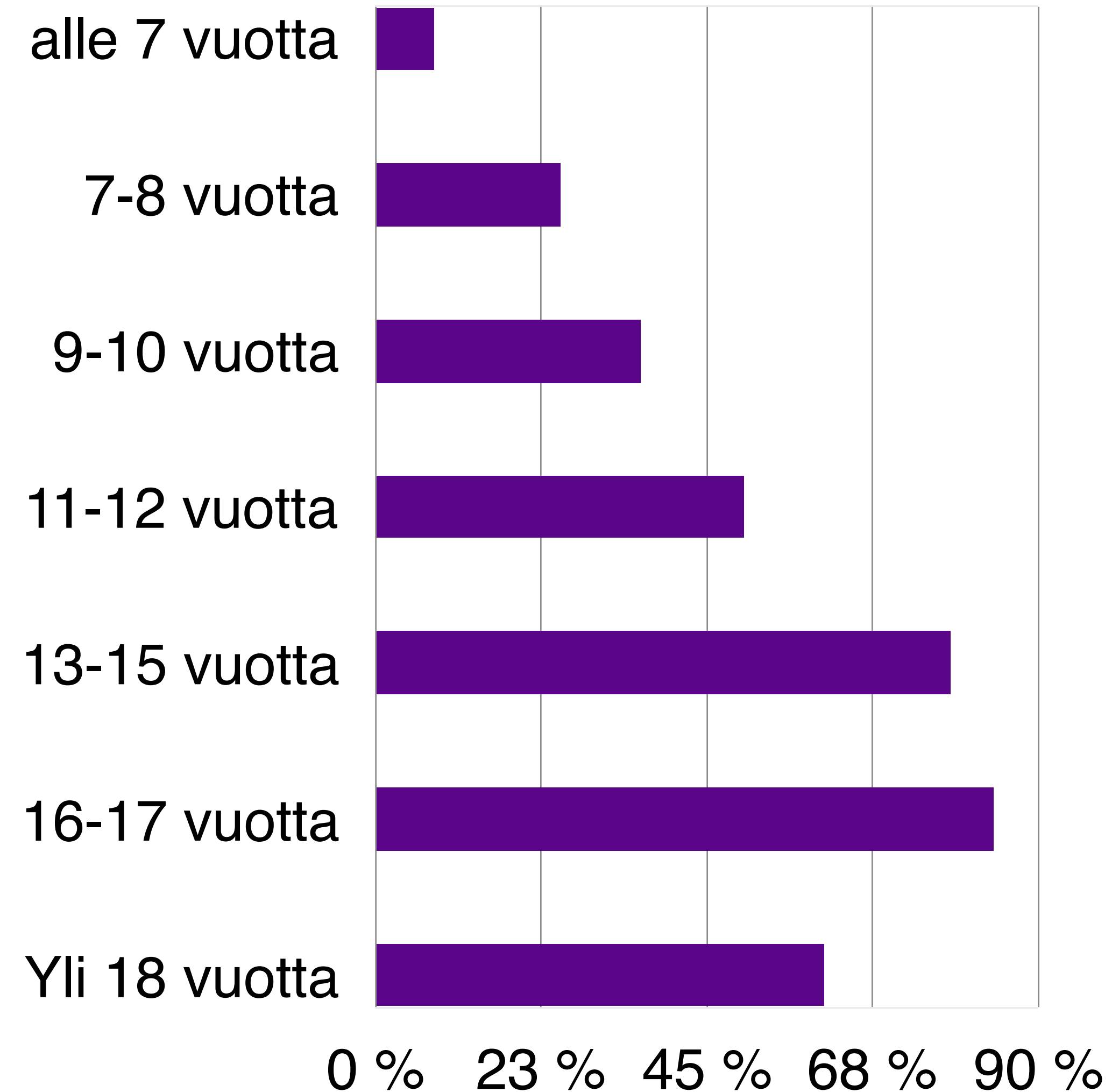

Vastaajat työskentelevät 122 kunnassa tai kaupungissa

- Helsinki 16 % (72)
- Oulu 10 % (44)
- Turku 4% (17)
- Jyväskylä 4 % (16)
- Kokkola 3 % (13)
- Lappeenranta 3 % (13)

Vastaajien taustatiedot (n = 456)

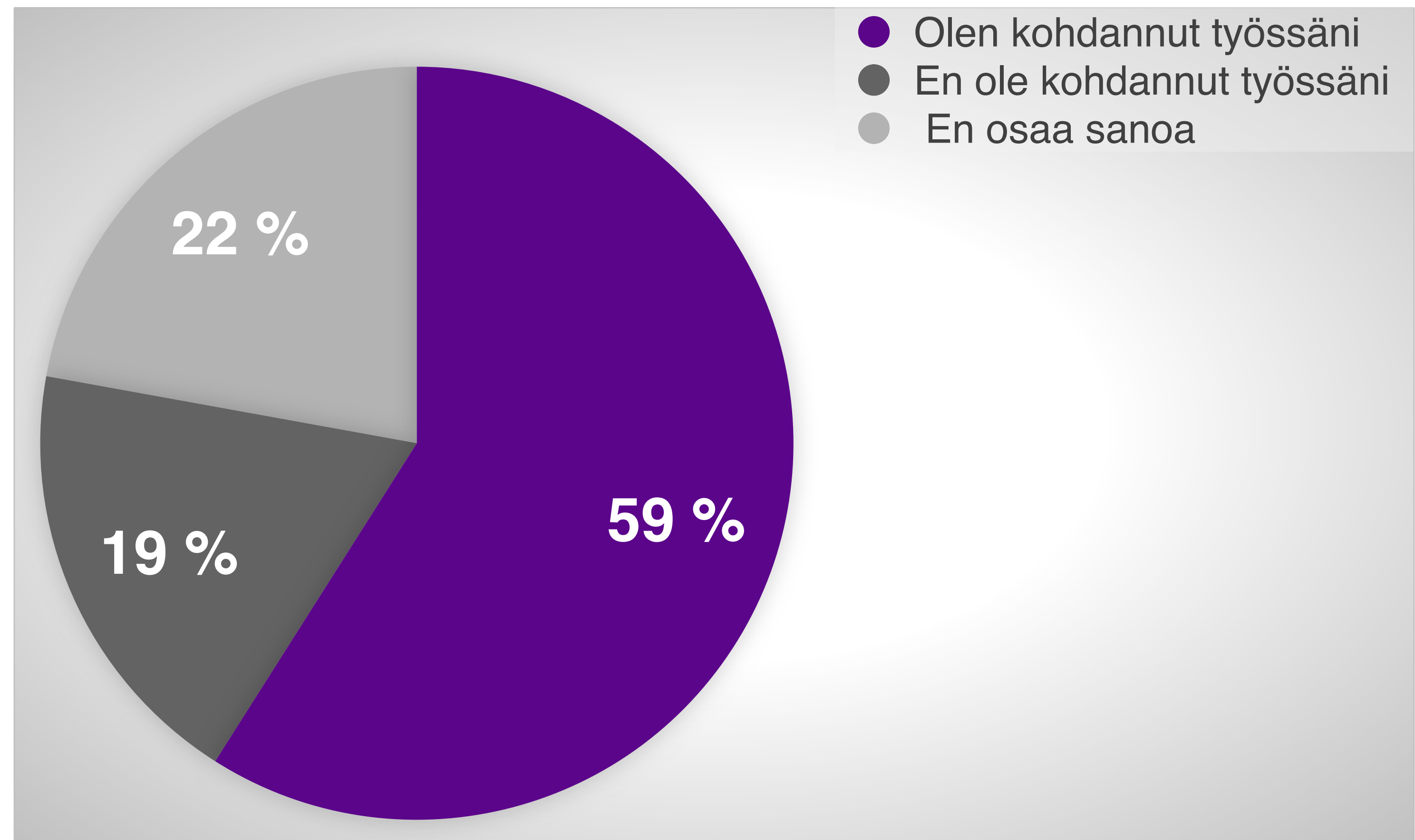
- Työskentelevät pääsääntöisesti 13-17-vuotiaiden kanssa
- 48 % työskentelee sekä **kasvokkain** että **digitaalisissa verkkoympäristössä**
- 61 % tekee sekä **yksilötyötä** että työskentelee **ryhmien** kanssa

59 % vastanneista on kohdannut työssään lapsia ja nuoria, jotka ovat kokeneet seksuaalista houkuttelua tai väkivaltaa

59 % = 269 vastaajaa

- Seksuaalisuuteen ja sukupuoleen liittyvä vihjailu, kommentointi ja huutelu
- Ei toivotut viestit, jotka sisältävät seksuaalissävytteistä tekstiä, kuva- tai videomateriaalia
- Pyyntö lähettää kuvia tai videoita itsestä

Missä asia on tullut esiin työntekijälle?

- Nuortenilta, nuorisotalo tai -tila
- Jalkautuva nuorisotyö kadulla
- Leirillä, kerhossa, pienryhmätoiminnassa
- Koulussa, koulupäivystyksessä, koulukuraattorilla
- Koulukodissa, lastensuojelussa
- Viesti nuorelta sosiaalisen median palvelussa
- Auttavassa puhelin- tai chat-palvelussa
- Lapsen vanhempi on ottanut puheeksi

Mikä kuvaa tilannetta, jossa asia on tullut esiin?

- Luottamuksellisuus
- Kahdenvälinen keskustelu
- Hiljaisempi tai rauhallisempi tilanne
- Kerrotaan kaverin tukemana
- Mainitaan sivulauseessa tai keskustelu aloitetaan muilla asioilla
- Otetaan esiin vitsillä

70 % vastanneista jokseenkin tai täysin eri mieltä seuraavasta väittämästä:

”Tiedän toimivia ja käyttökelpoisia työkaluja ja menetelmiä käsitellä lasten ja nuorten seksuaaliseen houkutteluun ja seksuaaliväkivaltaan liittyviä asioita”

Tarve tiedolle ja osaamisen vahvistamiselle

- Puheeksi ottaminen
- Digitaaliset turvataidot
- Seksuaalisen houkuttelun tai väkivallan eri muodot digitaalisessa mediassa
- Riskissä olevien lasten ja nuorten tunnistaminen
- Asiantuntijatieto aiheesta

Tunnistaminen ja puheeksi ottaminen

- Nuorisoalan ammattilaisen oman osaamisen lisääminen
- Rohkeus ottaa asia esiin, asioista puhuminen niiden oikeilla nimillä
- Huolen herääminen, jos lapsen tai nuoren käyttäytyminen muuttuu

Oppaat & muut materiaalit ammattilaisille

Lataa materiaalivinkit:
[www.koordinaatti.fi/
materiaalipankki/grooming](http://www.koordinaatti.fi/materiaalipankki/grooming)

Turvataidot vahvistavat nuorta

Taito pitää huolta itsestä ja omasta turvallisuudesta

- Omat oikeudet ja omat rajat
- Oman äänen tunnistaminen ja ilmaiseminen
- Omien rajojen puolustaminen, muiden asettamien rajojen kunnioittaminen
- Itsetunnon vahvistaminen

Hyvä itsetunto ja hyvät kaveruussuhteet suojaavat nuorta

- Nuoren kohtaaminen: kuule, näe & välitä
- Luottamuksellinen suhde turvalliseen aikuiseen
- Ystävät ovat tärkeä turvaverkko nuorille
- Itsetunto ja itsearvostus kehittyvät vuorovaikutuksessa muihin ihmisiin

Tunnista digitaalisen median riskit, vältä pelottelua tai uhkakuvia

- Seksuaalinen houkuttelu, häirintä ja väkivalta
- Kiusaaminen
- Deepfake (valekuvat ja -videot)
- Identiteettivarkaudet, muut huijaukset
- Vihapuhe
- Ikätasolle sopimaton / ahdistava mediasisältö

Sexting

”sex” & ”texting”

Seksuaalissävytteistä tekstiä, kuvaa, videota tai niitä kaikkia sisältävien viestien lähettäminen

Sextortion

”sex” & ”extortion”

Seksuaalisella materiaalilla kiristäminen

Turvallisempi netinkäyttö

- Hyvät tavat
- Lainsäädännön tunteminen
- Sovellusten säännöt ja ominaisuudet
- Yksityisyyden suojeleminen
- Sisällön jakaminen - kunnioita omaa ja muiden yksityisyyttä

Mikä ohjeistaa nuorta?

- Opettele sanomaan "EI"
- Poistu tilanteesta
- Kerro luotettavalle aikuiselle
- Tallenna todistusaineisto
- Ilmoita ylläpidolle asiattomasta käytöksestä
- Ota vakavissa tapauksissa yhteys poliisiin

Mikä voi estää nuorta kertomasta?

- Häpeä, pelko tai syyllisyys
- Ei uskalleta/kehdata pyytää apua tai kysyä neuvoa
- Ei ole tietoa omista oikeuksista tai lainsäädännöstä
- Ajatellaan kuuluvan asiaan tai olevan normaalia

Ota haltuun nämä neljä vinkkiä!

- Etsi tietoa ja tutki
- Puhu rohkeasti ja kohtaa
- Vahvista nuorten turvataitoja
- Ole esimerkkinä

Koordinaatti kiittää!

Projektipäällikkö **Mika Pietilä**, p. 044 703 8216

Projektisuunnittelija **Merja-Maaria Oinas**,
p. 040 6641 852

etunimi.sukunimi@ouka.fi

www.koordinaatti.fi/grooming

